

MARIBORSKI

VEČERNIK

Cena 1 Din

„JUTRA“

Uredništvo in uprava: Maribor, Gosposka ul. 11 / Telefon uredništva 2440, uprava 2455
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri / Velja mesečno prejemnik
v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglasi po ceniku / Oglase
sprejema tudi oglasni oddelček „Jutra“ v Ljubljani / Poštni čekovni račun št. 11.400

Evropski zapad in osvobojeni narodi

K GLASU SIVOLASEGA LLOYDA GEORGEA.

Gospodarske in druge zmede povojnih let so napotile celo mnoge resne ljudi, znanstvenike in politike zapadne Evrope, da so pričeli verjeti, da je vsega kriva le nova ureditev našega starega kontinenta. V Angliji, pa tudi v Franciji najdemo zelo mnogo ljudi, da o širših slojih niti ne govorimo, ki so trdno prepričani, da je bil razpad Avstroogrške zlo in da se tudi Nemčija ne bi bila smela okrniti. Zaradi tega gledajo neprijazno na nove države Poljsko, Češkoslovaško, Jugoslavijo, Romunijo, pa tudi na one ob Baltiku. To docela napačno mnenje se zrcali iz mnogih člankov časnikov in govorov znanstvenikov ter politikov, in tu je izvor tudi Rothermeero-ve akcije za obnovo veličine Madžarske. Da pa se ta kriva vera še bolj utrdi in razširi, skrbi pridno iredentistična in imperialistična propaganda Madžarov, Avstrijcev in Nemcev. Odtod toliko predlogov za osnivanje podonavske federacije ali vsaj konfederacije, od tod vsa druga prizadevanja, ki bi nam bila sicer skoraj docela nerazumljiva!

Prav te dni, ko je to krivo mnenje o vzrokih sedanje gospodarske in politične zmede zavzelo v Angliji širok obseg, je šlo celo tako daleč, da so nekateri javno zahtevali nekako vrnitev na status quo ante bellum, se je pa oglasil največji mož dočerašnjih Anglije, bivši ministrski predsednik Lloyd George. Iz svojega tiskala, v katerega se je umaknil iz vrtnice javnega življenja kot častitljiv upokojenec, je napisal v »Sunday Chronicle« temeljit članek, ki je vreden vse pozornosti zlasti pri nas, v srednji Evropi, na področju nekdanje dvojne monarhije Habsburžanov. V njem pobija veliki premier z naravnost mladenskim zanosom omenjeno krivo vero svojih rojakov in ostalega zapada.

»Kakor je bila svetovna vojna v vsakem pogledu obžalovanja vredna«, piše Lloyd George, »ni bila popolnoma brez koristi. Za Anglijo je bil casus belli kršitev belgijske neutralnosti, to je vko-panje Nemcev v Belgijo. Ako bi Nemci ne bili napadli te države, bi se jaz nikdar ne bil izjavil za angleško intervencijo. Mislim, da bi sicer angleški narod ne bil pripravljen izgrabit za orožje in nadaljevati vojno. Ako bi mi ne bili prišli Belgiji na pomoč, bi čast, do-bera vera in pravica med narodi izginile. Ta izguba bi pa bila hujša kakor izguba, ki jih je prinesla vojna. Toda ta vojna je prinesla svobodo zatiranim narodom. Njihov položaj do 1. 1914. je predstavljal stalno kričečo krivico in stalno grožnjo za mir. Boj za neodvisnost Belgije je povzročil boj za svobodo malih narodov. Mogoče je, da niso bile meje mnogih držav začrtane brez pogoja in da ni bilo dano popolno zadoščenje vsem. Toda tisti, ki vedo, kakšno orožje je bilo med zavezniki na mirovni konferenci in kako sem se moral boriti proti neusmiljeni izkoristitvi zmage, mi bodo priznali, da so bile potegnjene meje najboljšje, kar smo jih mogli s svojimi naveti doseči. Tisti, ki vplijejo, da bi bila Evropa srečnejša, če bi bile ostale stare meje, naj utihnejo. Ako bi oni pripadali enemu izmed zatiranih narodov, bi razumeli bolelost zatiranih. Osvoboditev mnogih narodov, ki jo je prinesla zadnja vojna, pomeni velikanski napredek na poti k svobodi in zboljšanju sveta.«

Te besede so napravile na zapadno javnost velik utis, in odmev ni izostal, vendar pa zelo dvomimo, da bodo že kar čez noč spametovale in iztreznile tiste ljudi, ki si ustvarjajo sodbo o stvari, ne da bi se potrudili spoznati jo in proučiti do dna. Človek je pač vedno tak, da rad naprti komu krivdo za svoje zlo; in kaj je bolj lahko in preprosto kakor naprtiti jo siromaku, ki ni zagrešil nič drugega kakor to, da živi in zahteva pravico enakopravnosti do življenja! Kaj smo krivi mi sto in stoletja tlačeni narodi srednje Evrope, zlasti mi Slovani, da je nastala svetovna gospodarska kriza? Napravili so jo veliki narodi s svojim egoističnim kapitalizmom in imperialističnim industrializmom! In kaj smo krivi, da se drugi pripravljajo na to, da bi nas zopet oropali pridobitev vojne? Kaj smo krivi rovarjenja fašistične Italije, ki bi rada na naših mrtvih truplih obnovila starorimski imperij? Kaj smo krivi nadutosti madžarskih revizionistov in nemških teženj po novi hegemoniji v sruču in na vzhodu Evrope?

Ona ista načela, ki so dala Angležem, Francozom, Italijanom in drugim pravico, da so postali gospodarji na svojih tleh, da odločajo sami o svoji usodi, dajejo pravico tudi nam, da utrjujemo svoje države in da gradimo v njihovih mejah svojo lastno kulturno, gospodarsko in politično življenje!

Seja narodne skupščine in senata

NAPAD POSLANCA PAVLIČA NA MINISTRA DR. KRAMERJA. — SEJE ODBOROV OBEH ZBORNIC.

BEOGRAD, 18. novembra. Na včerajšnji seji skupščine je predsednik dr. Kumanudji najprej prečital zbrzojavno zahtevalo maršala poljskega sejma z ozirom na sprejetje konvencije o kulturnem sodelovanju naše države in Poljske. Po nekaterih odobrenih mednarodnih konvencijah je dobil besedo poslanec Pavlič, ki je zahteval, da bi interpelliral predsednika skupščine glede vladne deklaracije, ki se ni bila postavljena na dnevni red. Ni pa se držal stvari, zaradi katere je dobil besedo, temveč je na skrajno nedostojen in nekvallificiran način napadel odsotnega ministra dr. Kramerja. To njegovo nedostojno vedenje in natočevanje je izzvalo v vseli skupščini tak vihar ogorčenja, da je seja postala namo-žna in jo je moral predsednik prekiniti. Po zopetni otvoritvi je bil poslanec Pavlič opozorjen, naj se drži stvarnosti, ker bi mu sicer moral predsednik odvzeti be-

sedo, nakar je končal svoj govor med silnim hrupom in protesti vse skupščine. Ko je bila še sprejeta konvencija za ure-ditev teritov med našo državo in belgijsko-luksemburško gospodarsko unijo, je bila seja zaključena.

Istovčasno pa je bila tudi seja senata pod predsedstvom podpredsednika dr. Novaka. Zadovoljivo rešenih je bilo več interpelacij glede nepravilnosti, ki so jih zagrešili v posameznih pokrajinah pod-rejeni organi nekaterih ministrstev. V proučitve je bila nato senatu predložena klirinška pogodba s Češkoslovaško in pa konvencija o kulturnem sodelovanju Ju-goslavije in Poljske, nakar je bila seja zaključena. Ves dan pa so zasedali v važnih zadevah razni odbori skupščine in senata, med njimi tudi odbor, ki proučuje predlog zakona o zaščiti kmetov. V tej razpravi je imel obširen govor tudi poslanec Urek.

Hindenburg, Schleicher, Hitler

ZAPLETENA NEMŠKA VLADNA KRIZA. — KDO NAJ POSTANE NOVI KANCELAR. — KOMENTARJI TISKA.

BERLIN, 18. novembra. Ker se je pokazalo iz pogajanj v preteklih dneh, da je sestava vlade nacionalne koncentracije pod Papenovim vodstvom absolutno nemogoča in so se proti njej izrekle vse glavne in najmočnejše parlamentarne stranke, je bil kancelar von Papen sročil prisiljen podati predsedniku republike von Hindenburgu ostavko celotnega svojega kabineta. Ta njegov korak je popolnoma razumljiv z ozirom na dejstvo, da pogajanja s centrom in bavarsko ljudsko stranko niso uspela, narodni socialisti se z njim sploh niso hoteli pogajati, podpirali pa bi njegovo vladno v novem državnem zboru samo številčno popolnoma brezpomembni nemški nacionalci in nemška ljudska stranka. Maršal Hindenburg je ostavko vlade sprejel.

BERLIN, 18. novembra. V ospredju vseh komentarjev tiska stoji vprašanje, kdo naj po Papenovi ostavki postane dr-

žavni kancelar in sestavi novo vlado? Imenujejo se v prvi vrsti pruski državni komisar dr. Bracht, bivši domobranski minister Gessler in nekdanji predsednik Državne banke dr. Schacht. Vsi listi pišejo, da se sedanja kriza ne bo tako hitro rešila, ker Hindenburg ne ve, komu naj zaupa vodstvo države. Nemški nacionalci še niso izgubili upanja v povratek Papena. »Tägliche Rundschau« pa piše, da so gospodari položaja trije možje: Hindenburg, Schleicher in Hitler. Zaradi tega je treba poizkusiti zopet vzpostaviti zvezo z narodnimi socialisti, seveda mora staviti Hitler v tem primeru svojo stranko v službo nacionalne Nemčije. Zanimivo je pa, da je general von Schleicher, ki se je večkrat imenoval kot kandidat za državnega kancelarja, zelo odločno izjavil, da te funkcije ne prevzame.

Italijani hočejo kolonizirati Istro

NACRT, PO KATEREM NAJ BI SE PREGNALI NAŠI LJUDJE S SVOJIM DOMOV IN NAPRAVILI PROSTOR ITALIJANOM.

SUŠAK, 18. novembra. V Istri je v polnem teku akcija za koloniziranje Italijanov iz južne Italije. Italijanske oblasti so pozvale istrsko prebivalstvo, da napove svoje dolgovce, ki jih ima na nepremičninah. Ko so bile te prijave vlo-žene, so se razšli po vaseh, kjer je zadolženost največja, posebni vladni agenti, ki so ljudem ponujali posojila in izjavljali, da je italijanska vlada pripravljena dati 45 milijonov lir istrskim kme-

tom kot dolgoročno posojilo na 1% obre-stiti in 4% letno amortizacijsko odplačilo. Po indiskreciji nekega takega agenta pa se je razkrilo, da gre pri tem le za to, da se našim kmetom v enem samem primeru neplačila anuitet, pogoji so namreč silno težki in nevarni, odvzame njihova posestva in se prodajo Italijanom, ki se bodo priselili iz osrednje in južne Ita-lije.

Senca Otona Habsburškega

PARIZ, 18. novembra. Pariška izdaja »New York Herald« objavila iz Budim-pešte vest, da madžarski politični krogi še nadalje trdovratno zatrjujejo, da bo prišlo v kratkem do poroke med Otonom Habsburškim, pretendentom na madžarski prestol, in eno izmed italijanskih prin-ces. Ta zveza baje zelo ugaja tudi Mus-soliniju. Baje je bilo tudi Gombösevo potovanje v Rim v najtesnejši zvezi s to poroko. Vatikanski krogi so tej zani-mivi zvezi izredno naklonjeni. Nevesta naj bi bila najmlajša hčerka italijanskega kraljevskega para Marija Franciška. Madžarski legitimistični krogi seveda pri tem upajo, da bo Italija v primeru te po-roke pristala na restavracijo Habsbur-žanov na Madžarskem.

Angleški razorožitveni načrt

ZENEVA, 18. novembra. Včeraj je imel angleški zunanji minister sir John Simon v predsedništvu razorožitvene konference v Ženevi velik govor, v ka-terem je tolmačil objavljeni angleški načrt za razorožitev sveta. Angleški načrt ob-sega določila, ki grede v vsem svojem obsegu izključno v korist njene obram-be in pomenijo dejansko samo majhen korak k splošni razorožitvi. Dasi načrt na eni strani priznava Nemčiji enako-pravnost v oboroževanju z ozirom na njeno članstvo v Društvu narodov, na drugi strani zopet z nepobitnimi sredstvi dokazuje, da enakosti ne bo mogoče iz-vesti še tako kmalu. Predvsem vsebule angleški načrt le delno redukcijo naj-težjega ofenzivnega orožja na kopnem, na morju in v zraku

PAMETEN ANGLEŠKI GLAS.

LONDON, 18. novembra. Berlinski do-pisnik »Manchester Guardian« piše v svojem poročilu pod naslovom »Priza-devanje Nemčije po oborožitvi. Razvoj nemških zahtev.« med drugim: »Narav-no ni potrebno prepogosto ponavljati, da je Papenov in Schleicherjev režim ime-dini cilj v obnovitvi nemške armade. Nobena pogodba, noben pakt, noben na-črt glede mednarodnega mira ni bil za ta režim tako važen, kakor omenjeni cilj.«

KLIRINSKI PROMET Z ITALIJO.

RIM, 18. novembra. Včeraj dopoldne je bilo poslancem italijanskega parla-menta razdeljeno poročilo o predlogu italijansko-jugoslovanske klirinške pogod-be, ki sta ga izdelala predsednik vlade Musso-lini in finančni minister. Poročilo vsebuje v glavnem isti postopek, ki se ga je Italija poslužila tudi pri ostalih klirinskih pogodbah z drugimi državami.

KRVNA OSVETA MAKEDONSTVU-JOČIH.

SOFIJA, 18. novembra. Predsinočnim okrog 17.30 so zaslišali okoliški prebi-valci drevesnice v Varni več revolvo-rskih strelav. Ko so prihiteli tja, so našli ustreljenega 25letnega pristaša skupine Vanče Mihajlova, Todorja Darinkova, ki so ga ustrelili protogerozci iz maščeva-nja, ker je pred dnevi ustrelil v Varni uglednega peka in pristaša protogero-vec Marinčeva. To je bilo potrjeno tud z listkom, ki so ga morilci pustili ob svoji žrtvi.

HERRIOT JE DOBIL ZAUPNICO.

PARIZ, 18. novembra. Poslanska zbor-nica je izrekla včeraj popoldne po kon-čani debati o agrarni politiki Herriotovi vladi zaupnico s 377 proti 312 glasovom.

Dnevne vesti

Strašna smrt

V Studencih se je strugar Wiesthaler zaklal s kuhinjskim nožem.

Naglo se je sinoči pri Studencih pri Mariboru raznesla vest o strašnem samomoru, ki ga je izvršil 36letni železniški strugar Josip Wiesthaler, stanujoč v Vodnikovu ulici. V hipni zmedenosti in duševni potrtosti si je zasadil kuhinjski nož v vrat in v pričo svoje žene in štiri letne hčerke na mestu izdihnil.

Wiesthaler je bil zaposlen kot strugar v delavnicah državnih železnic. V zadnjem času je bil zelo deprimiran in je svoji ženi česče pripovedoval, da si bo končal življenje. Bil je namreč zapleten v krvav dogodek, ki se je pripetil pred dvema mesecema v nekem vinotoku v Razvanju, v katerem je bil s sekuro ubit železničar Jakob Klemenčič. Preiskava, ki se je vodila proti Wiesthalerju, je ugotovila, da je bil on glavni krivec. To si je gnal zelo k srcu in zatrjeval zlasti svoji ženi, da je pri uboju nedolžen. Videl je pred seboj hude posledice, ki bi ga doletele, če bi bil obsojen. Vedel je, da bo odpuščen iz službe, zato se je rajše sodil sam.

Ko je prišel sinoči z dela domov, je bil nenavadno potrta. Poiskal je svojo britev in si hotel z njo v hudi razburjenosti prerezati vrat. Njegovo namero pa je opazila žena, ki mu je strgala britev iz rok. Toda že v naslednjem hipu je segel po dolgem kuhinjskem nožu in si ga zasadil v vso silo v vrat, na katerem je zazijala globoka rana, iz katere je brizgnila kri. Nesrečnež je omahnil s stola in se zgrudil na tla ter v mlaki krvi kmalu izdihnil.

O strašnem samomoru so bili takoj obveščeni mariborski reševalci, ki so prihiteli tja, toda vsaka pomoč je bila zaman. Truplo tragično preminulega moža so prepeljali v mrtvašnico na studenškem pokopališču.

Iz poštne službe. Z Jesenic je premeščen na tukajšnje glavno pošto uradnik Ante Križ, iz Ljubljane v Mursko Soboto pa Anton Korče.

Premestitve učiteljev. Premješeni so: Cecilija Novakova iz Št. Vida pri Ptuj na Vrhniko, Vladimir Loparnik od Sv. Martina pri Vurbergu k Sv. Lenartu pri Veliki Nedelji, Jožica Starčeva od Sv. Lenarta k Sv. Martinu pri Vurbergu, Bogomila Kalanova iz Majšperka v Cerklje pri Kranju, Julija Pintarjeva iz Repeni k Sv. Kunigundi, Danica Jurančič-Rojnova iz Guštanja v Žabnico, Marija Sevnikova iz Kančevca v Arčiče in Marija Supanekova iz Narapelj v Maribor.

Poroke. V zadnjem času so se v Mariboru poročili: Leopold Rupnik, sodniški pripravnik iz Ljubljane in Mira Pušenjakova, hčerka nadrevizorja; Anton Jagodič, delavec iz Bresternice in Katarina Erhardtova, tovarniška delavka; Avgust Lederer, tapetnik in Marija Račkova, gospodinja; Ivan Klampfer, klepar in Zofija Majžlerjeva, zasebnica; Jožef Kosi, delavec in Amalija Wallis, oskrbnica; France Kapun, delavec in Alojzija Kalohova, delavka iz Počehove; Josip Kopčič, delavec in Terezija Mustrova, delavka iz Počehove; Josip Stiplovšek, delavec in Zofija Eferli, služkinja; Ludvik Colnik, gostilničar in Ana Kocbekova, kuharica; Gašpar Resinovič, poštni uslužbenec iz Slovenske Bistrice in Frančiška Sotičeva ter France Klabus, delavec in Rozalija Muršičeva, tkalka. Mnogo sreče!

Willi Forst - Liane Haid

Premiera bo **Princ od v KINU**
jutri v soboto **Arkadije UNION**

Zanimive izkopine v Koroščevi ulici. Izkopavanja v Koroščevi ulici, ki jih vodi arh. ravnatelj g. Baš in ki so se poleti začela, se sedaj zopet nadaljujejo. Zadnje dni so našli nasproti Mladinskega doma dragocene hallstadtske grobove z bronastimi okraski in plastiko.

Nov lastnik »Grajske kleti«. Restavracijo »Grajske kleti« je kupil te dni od g. Josipa Majdiča znani strokovnjak in primorski rojak restavratel g. Grga Basletič. G. Basletič je imel še leta 1920 Narodni dom v Pulju, bil pa je restavratel tudi v Trstu, Zagrebu in v zadnjem času v Krapinskih Toplicah.

K zanimivemu mariborskemu izumu poročamo dodatno, da je dal pobudo za kolodvorske adresarje g. Amon, avtomatični adresar pa, katerega funkcije smo že opisali, je izumil g. A. Pečenko. Mehanizem avtomata je izpeljal po svoji zamisli g. F. Soklič, znani izumitelj kartotek »Sofra«. Avtomatični adresar je patentiran na vsa tri imena.

Ljudska univerza v Mariboru. Danes v petek 18. novembra ob 20.15 ima francoski pisatelj Rene Gourdiat dve interesantni predavanji v francoščini. Predaval bo o Beaumarchaisjevi »Figarovi svatbi«. V drugem delu govori humoristično o ženitvah v gledališču. Prireditelj je skupna s francoskim krožkom.

Predavanje ZMUN-a. V soboto 19. t. m. ob pol 15. uri bo predavanje Zdrženja mariborskega učiteljskega naraščaja v slavnostni dvorani moškega učiteljskega. Predaval bo tovariš Jože Kerenčič o temi: »Morje in narodno gospodarstvo«. Tovariši in tovarišice vabljeni!

»Quatuor de Bruxelles« v Mariboru. Jutri v soboto 19. novembra bo ob 20.15 v veliki kazinski dvorani komorni koncert tega znamenitega kvarteta, ki bo proizvajal kompozicije Beethovna, Brahmsa in Debussyja. Mladi umetniki niso dosegli le na francoskih tleh (Bruxelles, Paris) največjega priznanja, njih uspeh je bil v srednji Evropi morda še večji. Občinstvo se opozarja na uprav ljudske cene, ki jih je Ljudska univerza določila za ta izredni muzikalični dogodek. Prodaja vstopnic je pri Höferju in Brišnikovi.

Hrvatski planinci na Pohorju. Kakor smo že naznanili, pridejo »Sljemenaši« iz Zagreba do nedelje k Mariborski koči, ker so bili za Martinovo zadržani. Pozivamo naše planince, da pohite tega dne na Pohorje in pozdravijo tam stare znance in prijatelje naših planin!

Družabni večer prirede mariborske sokolske društva v soboto 19. t. m. ob 20. uri v Narodnem domu v korist novi sokolski postojanki na Pohorju. Mariborska sokolska društva so namreč najela na Pohorju Glažuto, ki jo bodo preuredila, da bo nudila v zimskem času prepotrebno zatočišče smučarjem-Sokolom, poleti pa bo sokolski deci dom letovanja. Zato vabijo sokolska društva bratsko vse članstvo, da se družabnega večera udeleži v čim večjem številu in s tem pokaže, da je v kljub hudim časom vedno in povsod pripravljeno žrtvovati se za čim večji razmah Sokolstva. Režijo prireditve je prevzel Sokol I. in bo nedvomno družabni večer eden najlepših sokolskih večerov. Vstopnina je 5 Din, za dijake pa 3 Din. Naj ne bo nikogar iz sokolskih vrst, ki bi manjkal na družabnem večeru.

»Potepuhi« na ptujskem gledališkem odru. Dramatski odsek studenskega Sokola gostuje jutri v soboto ob 20. uri v ptujskem gledališču z zabavno Ziehrerjevo opereto »Potepuhi«, ki je v Studencih dvakrat napolnila dvorano in dosegla popoln uspeh.

Zadruga brivcev in frizerjev v Mariboru, ki ji je po odloku banske uprave od 15. septembra t. l. postavljen za začasnega komisarja g. Franjo Novak, sporoča tem potom svojemu članstvu in javnosti, da je vsak dokument ali potrdilo, izdano po 15. septembru t. l. brez komisarijevega lastnoročnega podpisa neveljavno.

Zanimiv primer. Da mladina fingira bolezen, da potem nemotena hodi po svojih tajnih potih, je že stara, a vedno nova stvar. Primer pa, ki so ga po naključju odkrili te dni, je tako nenavaden, da mu ni najti zlahka para. Na neko tukajšnje šolo je prišla te dni skrbna mati, da se informira o napredku svoje- ga dekleta. Pri tej priliki se je pa izkazalo, da se dekletu to leto sploh ni vpisalo na šoli. Šolnino je porabila zase, prav tako ves denar, ki ga je dobila za šolske potrebščine. Hodila pa je redno vsak dan v »šolo« in prihajala z drugimi učenkami iz nje. Delala je tudi na lože in sploh vse, kar morajo delati učenci izven šole.

Vreme. Vremenski preroki pravijo, da zaenkrat še ne bo bistvenih sprememb vremena. Davi je kazal tlakomer pri 14.5 stopinjah 745.1, reduciran na ničlo pa 743.4. Termometer je kazal 1.5 stopinjo nad ničlo.

Slovensko trgovsko društvo opozarja trgovce, obrtnike in njih nastavljenice, da se udeležijo predavanja, ki bo danes 18. novembra ob 20. uri v Narodnem domu, I. nadstropje, preddvorana. Predaval bo gospod prof. R. Rakuša o aranžiranju izložbenih oken.

Večer pesmi v Krčevini. Pevsko društvo »Luna« v Krčevini-Košakih priredi jutri v soboto ob 19. uri v gostilni Beranič (prej Prah) »Večer pesmi«, na katerem bo prepeval moški zbor. Vstopnine ni! — Pevsko društvo »Luna« se je ustanovilo l. 1923. in je bilo prvi nacionalni steber v Krčevini-Košakih. Prav razveseljuje se je razmahnilo pod taktirko priznanega pevovodje g. Albina Horvata. L. 1928. je obhajalo 5letnico, na katero je povabilo razen svojih članov tudi prvega pevovodjo, g. Josipa Šegulo. Prihodnje leto pa bo na primeren način proslavilo 10letnico. Društvo sodeluje od

ZOBOL

odpravi takoj

ALGA

Steklenica 14 Din. Oglas reg. pod S. Br. 25.892/32

lani s Sokolskim društvom Maribor III pri telovadnih nastopih, akademijah, gledaliških predstavah in drugih prireditvah. Letos aprila se je moški zbor, ki šteje 20 pevcev, prav dobro odrezal tudi na tekmi Ipavčeve pevske župe. Prejšnja leta je društvo prirejalo v Krčevini in Košakih dobro obiskane ljudske veselice ter s svojo pesmijo mnogo pripomoglo pri probuji in utrditvi nacionalne in državne zavesti domačinov. Dandanes radi denarne krize ne prireja več samostojnih prireditev, marveč se je oklenilo Sokola. »Večer pesmi« priredi za svoje člane, prijatelje in prijateljice v nadi, da jim ustreže.

Železniški popusti vojnih invalidov. Vojni invalidi, ki imajo — če potujejo po privatni potrebi — po invalidskem zakonu trikrat na leto pravico do ugodnosti polovične vožne cene (za osebo in brze vlake ter ladje), se opozarjajo, da jim ta ugodnost pripada le tedaj, če imajo legitimacijo ravnatelstva državnih železnic, katero dobe preko finančnih uprav, ki jim izplačujejo invalidnino. Kadar jih kličejo in pošiljajo pristojna oblastva na zdravniški pregled, zdravljenje, zaradi protez ali drugih ortopedskih pripomočkov, na pouk itd. pa imajo pravico do brezplačne vožnje v razredu potniškega ali mešanega vlaka in na rečnih ladjah, ki jim pripada z ozirom na čin v vojski. Vendar le tedaj, če imajo poleg zgoraj omenjene legitimacije tudi objavo, ki jo izda oblast, katere po- ziva invalida radi pregleda, zdravljenja itd. Legitimacije podaljšujejo one finančne uprave, kjer prejemajo invalidi invalidnino, za ruske invalide pa ministrstvo socialne politike in narodnega zdravja. Ker potuje večina invalidov zaradi nepoznanja teh naredb brez omejenih listin in ima z železniškimi organi neprijetnosti, se opozarjajo vsi prizadeti, da pravočasno preko finančnih uprav zaprosijo za izdajo legitimacije, ki jim služi za pridobitev voznih olajšav po železnicah in ladjah (v državni eksploataciji), kakor to predpisuje invalidski zakon.

Zgodba o treh sodih vina pred ptujskim sodiščem. Včeraj dopoldne je bila pred ptujskim kazenskim sodiščem zanimiva razprava, saj je sedelo na zatožni klopi kar sedemnajst obtožencev, samih kmečkih fantov iz Mihovca in Cirkovca, ki so bili obtoženi, da so nekega dne v avgustu ovirali orožniško patruljo pri delu. Orožniki so takrat zaplenili nekemu Haložanu tri sode vina, ki ga je bil pripeljal v Mihovce, da bi ga na drobno prodal. Ker ni imel zadevnega dovoljenja za prodajo, so orožniki spravili vino na dvorišče župana Štefana Vuka. Ko so mihovski fantje za to izvedeli, so vdrli na županovo dvorišče ter nasilno ovirali orožnike pri poslu. Glavni krivec je bil Ivan Medved, ki je kričal, da ne pusti vina zapleniti, češ, da plačujejo davke. Sodnik je obsodil vseh sedemnajst obtožencev na 180 Din denarne kazni, v primeru neizterljivosti pa na tri dni zapore. Fantje so kazni sprejeli.

Franc Jožefova grenčica odstranjuje motnje želodca, slabost in potrtost.

Narodno gledališče

Repertoar

Petek, 18. novembra. Zaprtlo.
Sobota, 19. novembra ob 20. uri »Moje dete«. Premiera.
Nedelja, 20. novembra ob pol 11. uri »Dijaška matineja«. — Ob 20. uri »Koncert tria Brandlove«.

Celjsko gledališče.

Nedelja, 20. novembra ob 16. uri »Celjski grofje«. Zme no povišane cene. — Ob pol 21. uri »Friderika«. Gostovanji Narodnega gledališča v Mariboru.

Iz gledališča. »Moje dete« je naslov zelo zabavne burke ameriške pisateljice Margarete Mayo. Premiera tega dela bo v soboto 19. t. m. Režira Hinko Tomašič. Veljajo bloki. — V nedeljo 20. t. m. koncertira v gledališču priljubljeni trio Brandlove, ki si je v poslednjem času s svojimi koncerti pridobil mednarodno sloves. Dopoldne ob pol 11. uri bo matineja za dijaštvo po najnižjih cenah, zvečer ob 20. uri pa koncert z izbranim sporedom. Veljajo dramske cene. — »Boccaccio«, znamenita Suppejeva komična opera, delo izborne muzike in trajne privlačnosti, se poje kot naslednja glasbeno premiera tekom prihodnjega tedna. Režira g. K. Bachmann kot gost.

Nušič: Gospe ministrovka

O Nušičevi »Gospe ministrovki« sem pisal že ko je prvič priromala na mariborske gledališke deske, zato ne bom ponavljal njenih vrlin in hib. Samo na kratko: ni umetnina velikih pretenzij, je pa šaloigra, ki izvrstno zabava in — uči. Človek rad tudi ponovno vidi te ljudi in njihove slabosti iz doli »začetka sedanjega stoletja«. Škoda zato, da sinočnja ponovna premiera ni bila tako obiskana, kakor bi bilo treba, da si gledališče tudi prazno ni bilo.

Kovičeva režija se giblje na srednji liniji, kakor delo samo; igralci in igralka večinoma tudi. Vse je le šaloigra. Vendar moram posebej omeniti go. Dragutinovičovo v naslovni vlogi. Poleg Dulske v »Morali gospe Dulske« je to njena najboljša kreacija, da si ima tudi nekaj šibkejših mest, ki pa celotne vrednosti ne zmanjšujejo. Ostale številne vloge so podane precej različno; poleg kvalitete je tudi nekaj podpopvprečnosti, kakor pred leti.

Igrali so: Popoviča g. Harastovič, Živko ga. Dragutinovičeva, Daro gđ. Kraljeva, Rako ga. Savinova, zeta g. Skrbinek, dr. Ninkoviča g. Nakrst, Todoroviča g. Furijan, Kaleniča g. P. Kovič, Pero g. Tovornik, strica Vaso g. Grom, Savko ga. Zakrajškova, Daco ga. Založnikova, Kristino ga. Gorinškova, Jovana Pop-Arsina g. Rasberger, Panto g. Harastovič, Jakova g. Gorinšek, Misiča g. Blaž, Sojo ga. Tovornikova, sobarico gđ. Kraljeva in slugo g. Gorinšek.

Pri slabi prebavi, slabokrvnosti, sluzanju, bledici, obolelosti žlez, izpuščanju na koži in tvorih uravnava »Franc Jožefova« voda izborna toli važno delovanje črevesja. Odlični možje zdravilstva so se prepričali, da celo najnežnejši otroci dobro prenese »Franc Jožefovo« vodo. »Franc Jožefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

»SLAGER« nas razveseljuje,
po 2 dinara plošče posojuje!
LJUBLJANA CELJE MARIBOR
Gledališka 4 Aškerčeva 3 Slovenska 18

Ribji trg. Še precej dobro je bil založen današnji ribji trg. Bile so na trgu tudi ribe iz naših vod, in so prodajali krape po 16 Din za kilogram, morske ribe pa so prodajali: sardelice po 16, sipe po 18, karamare po 28, morske rake in fogaše po 18 Din kilogram.

Po stopnicah je padel predsinočnjim 46letni posestnik Ivan Širca, stanujoč na Koroški cesti. Pri padcu si je poškodoval levo nogo. Zdravi se v bolnišnici.

Beli planinski zajec, ki so ga pred dnevi ustrelili na Klopnem vrhu, je razstavljen v izložbenem oknu nagačitelja Josipa Ziringerja v Stolni ulici. Lepa živalca je že bolj redek pojav za naše kraje.

Riziko dete. V Studencih se je včeraj pri delu hudo ponesrečil 23letni Andrej Baruškin. Po nesrečnem naključju si je prerezal žile na levi roki. Z rešilnim avtom so ga spravili v bolnišnico.

Češkoslovaški vojaški kartografski zavod

KJE SE USTVARJAJO »OČI« VOJAKOV IN TURISTOV?

V predmestju Bubeneč v Pragi so koncentrirane nove stavbe češkoslovaških vojaških zavodov in ustanov, med drugimi vojno ministrstvo s celo vrsto svojih oddelkov, dalje vojaški kartografski zavod, itd. To so monumentalni bloki hiš, grajenih v modernem slogu z velikimi okni in opremljeni v svoji notranjosti z najmodernejšimi izumi sodobne tehnike.

Češkoslovaška armada ima nove mlade tradicije. V svetovni vojni je ta armada delovala pod idejo osvobođenja in sedaj z vsemi svojimi sredstvi vrši in izpopolnjuje delo, ki je potrebno za obrambo domovine in se obenem trudi, da bi svojo nalogo izvršila tudi v okviru dela za mir.

S tega stališča je zanimivo bližje ogledati si tak važen zavod, kakor je češkoslovaški kartografski institut. V njemu se izdelujejo »oči« vojaka, ker dandanes ne more biti brez dobre, detaljne mape mest in krajev, po katerih se premika in na katerih mora operirati, prav nobena armada.

Češkoslovaški vojaški kartografski institut opravlja obenem neprecenljive usluge tudi ostalemu prebivalstvu. Izdeluje »oči« tudi za turiste, za navdušene pristaše enega najbolj razširjenih sportov... Seveda se poslužujejo njegovih prvovrstnih izdelkov gospodarske organizacije, promet in industrija ter je tako delo tega, po imenu popolnoma vojaškega zavoda, tesno zvezano z vsem gospodarskim življenjem države, ker danes ne more biti brez karte niti agronom.

Češkoslovaški kartografski institut je bil ustanovljen takoj po končani svetovni vojni, ko je bilo njegovo delo zlasti potrebno o priliki določevanja in začrtavanja državnih mej novo ustanovljene Češkoslovaške republike. Na čelo instituta je stopil tedaj general K. Rausch, ki je s svojo silno energijo ne le ustvaril dobro državno podjetje, zvesto izpolnjujoč svojo nalogo, ki mu jo je država zaupala, temveč je dosegel tudi avtar-kijo tega podjetja, ker ima češkoslovaški vojaški kartografski institut svoj lasten budžet, ki je aktiven. Proizvodi dela instituta se izdajajo v taki množini in imajo tako velik uspeh, da njihovi dohodki popolnoma krijejo vse osebne in materialne izdatke pri izdelavi map.

Najbližji sodelavec načelnika instituta generala Rauscha je odlični češkoslovaški specialist-topograf, polkovnik Makovec, ki vodi komplicirano tehnično

delo, s katerim se češkoslovaški vojaški kartografski institut ne le vzdržuje na višini, temveč se tudi še nadalje izpopolnjuje.

Krasna palača Vojaškega kartografskega instituta v Pragi je bila zgrajena leta 1926. in se njena notranja ureditev vsako leto izpopolnjuje z novimi, dovršenejšimi instrumenti. Institut se vodi glede prodaje svojih izdelkov po modernem trgovskem principu: »Od producenta neposredno konzumentu«.

Samo delo v češkoslovaškem vojaškem kartografskem institutu je počasno, toda sistematično in popolnoma znanstveno. Težko si je predstavljati, koliko težkega, dolgotrajnega in strogo sistematičnega dela je potrebno, da se napravi točna in zanesljiva mapa, na katero se morejo z zaupanjem opreti tako vojaki, kakor tudi turisti. Razume se, da ima institut v svojih arhivih mnogo starega kartografskega materiala; da se pa ta material s pridom uporabi, je treba obilo temeljitega dela na terenu, da se točno preizkusijo in izprašajo podatki starih map. Izdelava nove mape zahteva delo, največje pazljivost in točnost. V tem pogledu so čakale češkoslovaški vojaški kartografski institut mnogoštevilne težke naloge — nova država v novih mejah je zahtevala temeljito premapiranje — in to tem bolj, ker na pr. vzhodni deli republike, kakor Slovaška in Podkarpatska Rusija, sploh še nikdar nista bili posneti kartografsko. Vojaški kartografski institut je svojo važno in veliko nalogo rešil odlično in dovršeno. Izdelal je omrežje triangulacijskih točk, z lastnimi sredstvi je postavil lesene in železne stolpiče na najznačilnejših gorskih točkah; na najoddaljenejših postojankah in krajih je uredil meteorološke postaje — in rezultat njegovega desetletnega sistematičnega dela je to, da je danes vsa Češkoslovaška republika do zadnjega kotička kartografično posneta na odličnih mapah v merilu 1:75.000. Vse mape so izdelane z novimi krajevnimi, vodnimi in drugimi imeni ter spremembami na terenu in stoje na razpolago tudi vsem državljanom po minimalni ceni.

Iz ureditve praškega vojaškega kartografskega instituta se vidi, da izdelava točnih map ni tako enostavno delo. kakor bi si vsak na prvi pogled mislil. En sam obisk v institutu vzbudi v obiskovalcu globoko spoštovanje pred pravimi mojstri, ki so duša velepomembnega zavoda.

Posečanje zasebnikov po potnikih

Obvestilo Zveze trgovskih združenj dravske banovine v Ljubljani.

V poslednjih letih se je nadvse razpaslo posečanje zasebnikov po potnikih. Razni potniki obiskujejo od hiše do hiše zasebnike in jim ponujajo v nakup razno manufakturno blago, perilo, steklenino itd. Taka kupčija pri zasebnikih je ne le po zakonu o obratih prepovedana, marveč je mnogokrat tudi v škodo kupcu; saj niso redki primeri, da je kupec, ki je ob živahni zgovornosti potnika za navidezno nizko ceno kupil blago, pozneje ugotovil, da kvaliteta blaga ne ustreza niti navidezno nizki ceni.

Ker je trgovanje potnikov pri zasebnikih v pretežni meri nesolidno, opozarja Zveza trgovskih združenj dravske banovine vse prebivalstvo na določbe § 143 zakona o obratih, ki urejuje trgovanje potnikov.

Člen 143 zakona o obratih določa namreč, da smejo imetniki obrtov sami ali po svojih trgovskih potnikih na stalnem poslovnem sedežu ali zunaj njega iskati naročila za kolonialno, špecerijsko blago, za kemijske in rudinske izdelke kakor tudi za manufakturno, konfekcijsko in galanterijsko blago in perilo samo pri podjetjih, ki obratujejo s tem blagom. Pri drugih osebah smejo iskati za tako blago naročil sami ali po svojih trgovskih potnikih samo na poziv. Velika večina številnih potnikov, ki obiskujejo zasebnike, kupčuje torej preko določb zakona o obratih in so take kupčije nične v smislu § 145 zakona o obratih, ki pravi: da so opravila trgovskih potnikov, sklenjena z osebami, pri katerih po zakonu ni dovoljeno iskati naročil — nične.

Zveza trgovskih združenj opozarja prebivalstvo na to, da so tudi reklamacije za tako naročeno ali prodano blago navadno brezuspešne, ker so na naročilnici običajno klavzule, ki vsako reklamacijo onemogočajo.

V interesu realne trgovine in pravitko v interesu kupca je, da se tako protizakonito trgovanje zatire.

Zato poziva Zveza trgovskih združenj dravske banovine v lastnem interesu vse zasebnike, da ne kupujejo in ne naročajo blaga pri potnikih, ki jih ne poznajo in tvrdkah, o katerih obstoju in solidnosti se niso prepričali. Zveza poziva vse zasebnike tudi, da ji konkretno naznani vse primere, v katerih so bili iz takih kupčij oškodovani. Poziva pa tudi obrtne in varnostne oblasti, da uvažujejo zadevne določbe zakona o obratih. Zveza trgovskih združenj dravske banovine v Ljubljani (Trgovski dom).

Sport

Razpis teka »Osvobođenja« za Vahtarjev pokal v spomin narodnega borca Toneta Vahtarja, ki ga priredi ISSK Maribor dne 1. decembra 1932 skozi mesto Maribor pod pokroviteljstvom gospoda poveljnika mesta. Start ob 11. uri dopoldan. Proga je naslednja: Ljudski vrt (igrišče ISSK Maribor)—Koroševa—Maistrova—Kolodvorska ulica—Aleksandrova cesta—cilj Trg svobode; dolžina cca. 2200 m. Pravico do udeležbe imajo člani vseh klubov v območju J. L. A. S. verificirani, neverificirani, kot tudi dijaki, vojniki in ostali sportniki slovenske narodnosti. Tekmuje se po pravilih J. L. A. S. Pokal, ki ga brani g. Štefan Germovšek (SSK Maraton), je prehodan in preide v stalno last po trikratnih zaporednih ali petkratnih zmagah v presledkih. Pet ostalih plasiranih tekmovalcev prejme spominska darila. Jurija: vodja teka Evgen Bergant, vrhovni sodnik prof. Pero Cestnik, zapisnikar Hinko Perin, sodniki in časomerilci Fišer, Smerdelj in Rak. Prijave brez prijavnine se morajo nasloviti do 30. t. m. do 12. ure na Danila Vahtarja, Maribor, Gosposka ulica 37.

Gozdni teki. Mariborskim lahkoatletom se nudi ugodna prilika, s smotrenim treningom pod strokovnim vodstvom obdržati tudi preko zime svojo formo. Vsi tukajšnji klubi prirejajo skupno vsako nedeljo, kakor drugod po svetu, že razširjeni način treninga »gozdni tek«. Prvi tak trening bo v nedeljo 20. t. m. ob 10. uri izpred »Livade«. Slačilnico je stavil blagohotno na razpolago SSK Maraton. Ker bodo atleti kategorizirani, in sicer: dolgoprogaši posebej, srednje in kratkoprogaši posebej, se lahko tega teka udeleži vsakdo, ki ima veselje in interes do pravilne gojitve lahke atletike. Vabljeni so pa vsi sportniki, brez izjeme. Oprema se mora prinesiti s seboj.

Sokolstvo

Iz Sokola Maribor I. V soboto 26. t. m. ob 20. uri bo v kadetnici proslava državnega praznika narodnega zedinjenja. Na sporedu: dve telovadni točki, deklaracija in igra »Prvi december« (krstna predstava, spisal J. K.). Prijatelji društva vladno vabljeni. — Dramski odsek gostuje to nedeljo v Polčanah. Prihodnji mesec pa bo gostoval v Framu in na Pobrežju. — Zdravo!

Stroga moskovska odredba.

Sovjetska vlada je izdala dekret, po katerem bodo vsi delavci, ki izostanejo 1 dan neopravičeno z dela, takoj odpuščeni. Doslej so bili odpuščeni šele po 3 dneh izostanka.

Ludwig Thoma:

Uradnik v nebesih

Dva dni pred Svečnico je zadela uradnika Strgulca tako pristna kap, da je bil čez pol ure že mrtev.

Njegova duša se ni napravila takoj na pot, popazila je namreč, da bo izkazana njenim zemskim ostankom primerna čast. Prešela in pregledala je vence, ki so jih poslali sorodniki, njegovo stalno omizje iz pivnice pri »Črnem mačku«, društvo uradnikov in kegljaški klub.

Končno je opazila z zadovoljstvom, da se je udeležel pogreba tudi njen predstojnik, in da se je celo njegova gospodinja vsa topila v solzah; zletela je v nebo med tem, ko je kvartet moškega pevskega društva pel na grobu presunljivo: »Blagor mu, ki se spočije...«

Tedaj je že sedel uradnik Strgulca v predraju in se nikakor ni čutil tako blaženega, kakor so to opisovale razne na-božne knjige.

Že dejstvo samo, da je bil nag, je spravila reda navajenega uradnika iz ravnotežja. Čuvstvo, da mora vzbujati spoštovanje, se nikakor ni hotelo z zadostni meri poroditi v njem.

Poleg tega ga je zeblo v tem zračnem kraljestvu, zakaj bil je navajen na prezakurjene uradne prostore. Ni se mogel iznebiti suma, da veje preprih, istotako ga je mučila nemogućnost, da bi komurkoli ukazal, naj zapre okno.

Predraj je bil namreč od treh strani odprt, le na tisti strani, na kateri so bila nebesa, se je dvigala stena oblakov. Med čudovitimi stebri, ki so ga obdajali okrog in okrog, se je lahko pretakal bal-

zamičen zrak, kolikor se mu je poljubilo, in prav tako od zgoraj, kjer ni bilo strehe.

Strgulca je pogledal nevoljen v neskončno modrino, ki se je bočila nad njim, v rožnato daljavo med stebri; ta neskončnost mu je bila tuja, in kar mu je bilo tuje, mu je bilo tudi zoperno.

Dalje je stala, očitno zato, da bi njegovo nevoljo še bolj stopnjevala, množica ljudi okrog njega, ki gotovo niti bila iz njegove dežele, še manj iz njegovega mesta.

Nasprotno, opazil je, da so bili ljudje iz vseh pokrajin sveta, žolti, rjavi, črni, ljudje z dolgimi lasmi, ljudje s kodrastimi lasmi, ljudje s kitami, skratka, sama tuja bitja, ki jih nikoli posebno ni ljubila, in večina izmed njih je v začudenju obračala oči in bila vsa blažena.

Vsakerega izmed njih bi bil ob srečanju v svojem domačem mestu prezirljivo pogledal in napravil opazko. Vsakteremu bi bil v svojem uradu pokazal, kaj se to pravi: spoštovanje. Toda tu, tako med njimi, je bil brez moči. In kar je še slabše, je spadal prav za prav med nje. Nato: že za časa svojega življenja ni bil prijatelj otrok: njih nerodnosti, ki so jih starši celo hvalili, so ga vselej dražile.

Tu pa so capljali otroci v gruclah okrog njega in vpili, nikogar ni bilo, da bi jih s strogostjo pozval, naj mirujejo. Da, nekega smrkavca, ki mu je prišel preblizu, je imenoval malopridneža, tu pa je zmajal z glavo neki dolgolasec, kot bi ga hotel radi tega karati.

Strgulca se je prerinil vznevoljen med množico in se stisnil za neki steber, da bi ne gledal tega početja.

Njegove misli so splavale na zemljo. Prav na ta dan je bil kegljaški večer in je zavidal srečneže v njih nedolžnem veselju.

Tovariši bodo gotovo govorili o preobilnem delu v uradu, pokritizirali svoje predstojnike in pripovedovali, kako so temu ali onemu povedali svoje mnenje.

Morda se bodo spomnili tudi nanj in z obžalovanjem opazili njegovo odsotnost?

Strgulca je globoko vzdihnil in pregrešna misel se je porodila v njem, da bi se rad preselil z nebes na svoje staro mesto in zamenjal svoj položaj s tem ali onim svojih tovarišev.

Imel je pač smolo.

Kolikokrat so ga na svetu spregledali, da ni napredoval po zaslugi, in kako se je potem zabavljajoč in nergajoč vdal v svojo usodo, iz katere je bil s silo iztrgan in postavljen na sredo te nage in ostudne druhal...

»Strgulca!«

Prebudil se je iz misli, zaslišal kako z neko nestrpnostjo kličejo njegovo ime in zagledal velikega angela, ki je stal na nebeških vratih, držal roko ob ustih in vpil na vse grlo:

»Martin Strgulca!«

»Jaz sem!« je odgovoril uradnik nejevoljno. »Kaj mi pa hočete?«

»Če se vam končno poljubi, blagovolite vstopiti!« je vpil angel.

»Že grem«, je godrnjal Strgulca, se pripehal skozi ljudi, ki so ga začudeni pogledovali radi njegovega obotavljanja in so bili tem bolj presenečeni, ko jih je bodečji tovariš rajskega veselja suval s komolci.

»Tu sem. Radi tega se ni treba tako dreti!« je dejal uradnik angelu, ki je gledal čudnega gosta z blestečimi očmi.

»Najmanj trikrat sem te poklical«, mu je dejal z lahkim karanjem.

»Radi mene šestkrat«, je odvrnil Strgulca iz svoje v dolgoletni uradniški službi pričlene sirovosti, in pristavil hudobno: »Zato ste menda plačani, ne?«

»Tvoje govorjenje je čudno«, je dejal angel. »Tu ni kraj za take besede, moj ljubi Strgulca.«

»Jaz nisem vaš ljubi, razumete! In krave tudi nisva skupaj pasla. In tretjič sem uradnik, to si zapomnite!«

»To si bil! Zdal pa si duša in nič drugega, moraš se ukloniti hišnemu redu.«

»Kje pa je vaš hišni red? Če imate kak hišni red, glejte najprvo, da ne bodo otroci razsajali okrog, in druhal, ki čaka pred vrati, naj si noge umije. To bi bil hišni red, razumete, in tistim tam zunaj lahko pravite o vašem hišnem redu, toda ne uradniku, ki je svoj živ dan vedel, kaj se spodobi...«

»Toda, Mihael!« je zaklicalo nekaj od znotraj.

»Tako!« je odvrnil angel in potisnil uradnika v nebesa s tako silo, ki v raji ni vsak dan v navadi.

Vsakdo drugi bi oslepel od nepopisnega sijaja, ki se je razlival po vsem prostoru, in vsakdo drugi bi bil vznemirjen poslušal glasove angelske godbe, ki so prihajali iz daljave.

Le Strgulca je takoj spočetka sklenil, da se ne bo nič preveč zavzel; bil je že po naravi tak, da se ni dal preslepiti, preprič z nadangelom pa ga je bil docela vznevoljil.

(Konec jutri.)

Pietre Lott:

Lotijeva ženitev

Roman

52

Potem je postala ljubica nekega mladega francoskega častnika, ki jo je ljubil globoko in nenavadno. — Bil je ljubosumen celo na vaš spomin. (Rekli so ji povsod v Papetu še vedno Lotijeva žena.) — Prisegel ji je, da jo bo odpeljal s seboj na Francosko.

To je trajalo dva tri mesece in ves ta čas je bila Rarahu najelegantnejša in najuglednejša ženska v Papetu.

V tistem času se je zgodilo na dvoru tisto, kar so že dolgo z grozo pričakovali. Mala princesa Pomare V., ljubka prestolonaslednice, je umrla neke lepe noči kmalu po velikih slavnostih, katere so bili priredili njej na čast, da bi jo razvedrili, ter ji olajšali zadnje ure in je zanje sama sestavila spored.

Staro kraljico je smrt male kneginje tako prevzela, da prav gotovo ne bo več dolgo, ko ji bo sledila. Zapustila je dvor in se nastanila v neki mali hišici, ki si jo je dala zgraditi pri grobu zadnje prestolonaslednice in ne sprejme nikogar več. Nobenih stikov ne mara s svetom.

Rarahu je v znak žalosti storila kar store v takem primeru vse papetske dvorjanke, odrezala si je do glave svoje prekrasne črne lase.

Kraljica ji je bila za ta izraz ljubezni in vdanosti hvaležna, a za njenega ljubimca je bil vzrok spora. Skregala sta se, in ker ga sploh ni ljubila, je porabila to priliko in ga je pustila.

Bilo bi mi zelo drago, če bi vam mogel reči, da se je vrnila v Papeuriri k svoji prijateljici Tiahu. — Toda, na

svojo nesreča je uboga zapuščena sirota ostala v Papetu, kjer — tako se mi zdi — živi sedaj docela neurejeno in razuzdano življenje.*)

VIII.

Plumketova beležka.

Od tistega pogovora z Georgesom I. se najde v Lotijevem dnevniku samo še kje pa kje ostanek spominov na toliko mu drago, a tako silno daljno Polinezijo. V njegovem srcu in spominu je vedno bolj ugašala Rarahina slika, oddaljevala se je in zamirala.

Ti zadnji spomini so pomešani z beležkami o mrzličnih, burnih in malo blodnih dogodkih življenja po prostranem svetu — v Afriki, Italiji in drugod.

Odlomki iz Lotijevega dnevnika.

Siera Leone, meseca marca 1875.

O draga moja prijateljica, ali se bova kdaj našla tam — na najinem dragem otoku, sede zvečer na koralnem obrežju silnega Velikega oceana?...

Bodriara (Senegambia), meseca oktobra 1875.

Sedaj je »tam« veliko deževje — čas, ko je zemlja pokrita z rožnatim cvetjem, ki je podobno našim evropskim šmarncam; mah je vlažen in gozdovi so polni vode.

Tu zalaja solnce; temno in krvavo pada v puščavo. »Tam« je ura tri zjutraj, temna noč, tapapahuji blodijo po gozdovih...

*) Kraljica Pomare je umrla leta 1877, in prepustila prestol svojemu drugemu sinu Arrioeju. Svojo vnukinjo je preživela skoraj za dve leti. — Z dnem njene smrti se je nehala na Tahitiju doba starih običajev, lepe romantične in nenavadnosti. Postal je navadna evropska kolonija.

Ze dve leti sta odvihrali preko teh spominov, jaz pa ljubim tisto deželo še vedno kakor sem jo takrat; njena slika mi je neprenehoma pred očmi, kakor slika drugega doma v Brightburryju, slika domovine, dočim so se vse druge izgubile, kakor da jih sploh nikoli ni bilo.

Zaraščena v grmovju stoji pod veliki mi kokosovimi palmami moja mala tiha hišica in v njej je moja draga, sladka divja prijateljica!... Moj Bog! Ali je res nikoli več ne bom videl? Ne bom nikoli več slišal otožnega viva. Ne bom nikoli več sedel na tih obali?

Southampton, meseca marca 1876.

(Lotijev dnevnik.)

... Tahiti, Bora-Bora, Oceanija — kako je vse to neskončno daleč, o moj Bog!

Se bom li še kdaj vrnil tja, in kaj bom tam našel — če morda ne samo grenko razočaranje in jedko žalovanje za izgubljen preteklostjo?... Jočem se, kadar pomislim na izgubljeni čas prvih let, na čas, ki mi ga nobena sila ne more nikdar in nikoli več vrniti, na vse ono, kar niti opisati ne morem in se tako neusmiljeno izgublja in briše v mojih davnih spominih.

Gorje! Kje je moj življenje na divnem otoku Tahitiju? Kje so kraljčine veselice, himene in upaupe v mesečini? — Rarahu, Ariiteja, Taimaha, kje so vse, vse? Ona strašna noč na Mooreji, ono moje vznemirjenje, one moje nekdanje sanje, kje je vse to?... Kje je moj dragi pobratim John, ki je delil z menoj vse prve utise mladosti, žive, nenavadne, čarobne?...

Oni opojni vonj gardenij, ono šumenje in ječanje vetra po koralnih pe-

činah obrežja; oni tajinstveni mrak, oni zamolkli glasovi, ki so se oglašali sredi sicer tako tihega večera; oni skrivnostni čar, ki je objemal noči, polne južnih zvezd in mesečine, kje je vse to?... Kje je vsa ona nenavadna lepota pokrajine, vsa prelestna svežina naših čustvovani in utisov, vseh naših radosti in neskrbnih srč?...

Gorje! Nekaj neodoljivega, nekaj silnega in strašnega me vleče k premišljevanju prošlosti, me sili, da mislim na čas, ki ga ni več, ki je izginil brez vsakega sledu in ki ga vzbujajo in obnavljajo samo še bolni spomini, ko jih neznan sila predrami iz večnega smrtnega spanja; ko jih obnovi vrstica slučajno odprte strani dnevnika, ovenela rastlina, revareva, tahitski vonj, ki se še vedno dviga iz suhih vencov, ki se že davno mrvijo in razpadajo v prah, ali pa beseda onega žalostnega, a tako drugega in mehkega maorskega jezika, ki ga polagoma že pozabljam in ga bom nekega dne popolnoma pozabil...

Tu v Southamptonu se živi tako, kakor se navadno živi v garnizijah, po kavarah in gostilnah, kjer se stanuje kjerkoli, družijo komurkoli. Shajamo se, pa ne vem zakaj, in si krajšamo čas kakor pač vemo in znamo.

V teh dveh zadnjih letih sem se silovito spremenil, tako spremenil, da se sploh več ne spoznam, kadar se spominim vse drugačne preteklosti. Vrgel sem se slepo v vrtnice uživanja; to je, tako se mi zdi, edin dostojen način preživljanja let življenja, ubijanja časa mladosti, ki poteka naglo kakor reka, ki se izgublja v neznanim morju. Neznani in nepojmljivi so mi smotri in neresljiva so vprašanja, ki vstajajo pred menoj iz temnih globin...

Poljčane

Odhodnica vrliga Sokola. V sredo dopoldne je odšel na svoje novo službeno mesto v Zreče za postajenačelnika, večletni tukajšnji uradnik g. Franc Kozjek. Ker je bil eden najdelavnejših pri Sokolu (dajal je iniciativo za vse, kar si je tekom dveh let priboril tukajšnji Sokol in bil ves čas tudi njegov vzgledni tajnik) bo zazijala po njegovem odhodu v tukajšnjem Sokolu velika vrzel, ki jo bo težko zamašiti. Sokol mu je v torek večer priredil v dvorani pristrčno odhodnico, kjer se je zbralo nad 50 njegovih prijateljev. Vrsto napitnic je otvoril br. starosta Lovrec, želeli pa so njemu kot njegovi družini srečo in lepšo bodočnost še bratje Kovič, Živko, Vodenik in v imenu planincev Žen.

Tovorni avto zavozil s ceste in se dvakrat prekucnil. V ponedeljek dopoldne se je zgodila v Peklu pri Poljčanah na banovinski cesti avtomobilska nezgoda, ki se je k sreči še dobro končala. Proti Peklu je privozil težko obloženi tovorni avto K. iz Konjic, ki ga je vodil njegov sin. Z nasprotni strani pa je istočasno pripeljal dvoprzni voz. Če se nebi bil šofer tovornega avta hitro umaknil, bi zadel oba konja in ju prav gotovo ubil. Tako pa je pri hitrem

umiku radi mokre ceste spodneslo kolesa avtomobila, da se je prekucnil na občestni travnik, se še dvakrat zasukal okoli in potem obležal s kolesi navzgor. Očividci nesreče so s strahom pričakovali, kaj se bo zgodilo s šoferjem in njegovim spremljevalcem. Prepričani so bili, da sta mrtva. Pa se je kmalu prikazal skozi razbito šipo najprej šofer le malo ranjen na glavi, za njim pa spremljevalec brez vsake praske. Ko so avto postavili na kolesa in potegnili na cesto, je šofer, ko ga je zdravnik obvezal, sam nadaljeval vožnjo domov. Avto je bil precej poškodovan, razbile in razlepe pa so se tudi steklenice pokalic in sode, ki so bile na njem. Na tem mestu bi bilo nujno potrebno postaviti svarilno varnostno znamenje!

Strašne posledice tajfuna na Japonskem.

Splošno se misli, da so se o priliki silovitega tajfuna v višini Taira potopile vse ribiške barke, ki so bile takrat na odprtem morju. Vseh bark je bilo okoli 40 s približno 250 ribiči. Mimo tega se pogrešajo še razni drugi čolni, ki so bili v bližini obale. Po zadnjem uradnem poročilu je bilo v Tokiju ubitih 6 oseb, v okolici pa 53. Nadalje se pogreša 62 oseb; 4792 hiš je docela podrtih, 10.287 deloma, 52.943 pa jih je poplavljenih.

Car Nikolaj in Maksim Gorki.

V arhivu instituta za rusko literaturo Akademije znanosti so našli originalno pismo carja Nikolaja II., ki ga je bil pisal ministru prosvete Vanovskemu. V pismu izraža car Nikolaj svoje veliko ogorčenje, ker je bil sprejet Maksim Gorki za člana Akademije takole: »Vest, da je bil sprejet Gorki v Akademijo, je porazno vplivala name. Ni mi razumljivo, kaj je pripravilo modrijane Akademije do tega, da so sprejeli Gorkega za člana, ko vendar za svoja dela ne zasluži tako častnega naziva. Še težja okolnost pa je to, da je v disciplinski preiskavi in je žalostno, da je takega človeka sprejela Akademija v svojo sredino. Silno sem ogorčen in zahtevam, da takoj uničite zadevni sklep. Prepričan sem, da bom na ta način vsaj malo streznil duhove Akademije. Nikolaj II.«

Najmlajša novinarka na svetu.

Nedvomno je najmlajša urednica na svetu 13letna Wiasomska, vnukinja lastnika velikih magazinov. Mlada dama izdaja mesečnik, ki ima ogromno naklado, in ga največ čita mladina. V svojem mesečniku deli mlada urednica lekcije angleški vladi in nasvete za očiuvanje angleškega gospodarstva in funta...

Nemiri v Ženevi.

V Ženevi, mestu Društva narodov, so bili nedavno krvavi nemiri. Slika predstavlja vojaka, ki ogleduje svojo želado, ki mu je pri spopadih s komunisti rešila življenje.

Podstrešno stanovanje, sobo in kuhinjo, oddam takoj mirni stranki. Frankopanova ulica 61/I. 3797

Britje Din 2, striženje Din 4. Brusimo britve, škarije in nože. Mlinska ulica 8. 3804

Cedno opremljeno solučno in snažno sobo s vhodom iz stopnic oddam boljše gospodu, Prešernova ul. 19. 3729

Železni štedilnik, skoraj nov, malo rabljen, in umivalnik ceneno prodam. Naslov v upravi »Večernika«. 3738

Jos. Tichy i Dr. Konces. elektrotehnično podjetje Maribor, Slovenska ul. 16, tel. 2756, proizvaja elektroinstalacije stanovanjskih hiš, vil, gospodarskih objektov, zaloga motorjev, lestencev, svetilk, elektroinstalacijskega b laga po konkurenčni ceni. 1602

Modne liste

za jesen in zimo

Knjigarna

iskovne zadruga

Maribor, Aleksandrova c. 13

TC MŠE PEKRE

v soboto zvečer in v nedeljo

POJEDINA domačih klobas

Jazzband godba

Oglas!

Dne 21. novembra t. l. bo ob 11. uri v pisarni blagajnika 45. peš. polka ustmena licitacija za dobavo spodaj navedenih predmetov in sicer:

zelja	15.000 kg
krompirja	20.250 „
svinjske masti	9.600 „
čebule	1.800 „

Pogoji za licitacijo so na vpogled dnevno pri blagajniku 45. peš. polka.

Iz pisarne komande 45. peš. polka štev. 12915.

Maribor, 16. novembra 1932.